HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ידאגו. יירלו מן המיתה: **דמה גדול.** יש לדאוג הואיל ושלטה מדת הדין בראש הנשיא: **ואמרי לה דמה קטן.** שנקללה מתחילין מן הקטן[ז]: **חוץ מחובל.** בחלש דמקלקל הוא וחייב דתנן (כ"ק פז.) החובל בחברו בשבת פטור (ח) מלשלם מפני שנדון בנפשו: **ומבעיר** את הגדיש מקלקל הוא וחייב כדתנן (שם דף לד:) והוא שהליק את הגדיש פטור מן המשלומין מפני שנדון בנפשו: **אינה משנה.** דלשם מקלקל הוא פטור: **צריך.** לשם היוצא מן החבלה לכלבו ולשם מקלקל הוא אלא נחבל מתקן הוא אלא הכלב: **והא תנן כל המקלקלין פטורין.** ואפי' חובל ומבעיר. וקשיין אהדדי ולרבי אבהו פריך: **מפני' ר' יהודה.** דלית ליה מקלקל בחבורה פטור ולא איתפרש היכא. ול"נ מתני' ר' יהודה היא דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב בזרך לאפרו דלאו מקלקלין נינהו, מיהו ארצטרכינן לברר היכא אמירא החובל והמבעיר שלא לצורך חייב. ואהדדינן מתניתין ר' יהודה דאמר מקלקל בחבורה פטור ובריתא ר' שמעון דאמר מקלקל בחבורה חייב. ואל תתמה דרישא דתמניתין כרבי שמעון במלאכה שאינה צריכה לגופה, וסיפא כר' יהודה במקלקל בחבורה, דבהא סבר לה כמר ובהא סבר לה כמר. **ומילתא דמקלקל בחבורה דקאמרי פלוגתא דר' יהודה** ור' שמעון היא, **לא בריירה לן** עיקר פלוגתיהו דא היכי ניחי, ומתניתא דמפרשא במקלקל בחבורה ר' יהודה פטור ור' שמעון **חייב לא שמיע לן, אלא** מגמרא **בלחוד הוא דשמעינן ליה.** ובעושה חבורה ומתקן כ"ע לא פליגי דמחייב, כי פליגי בעושה חבורה ומקלקל, דר' יהודה פטר וסתם מתניתין כוותיה, ור' שמעון אסר. וגרסינן באלו דברים בפסח א"ל רב הונא בר חיננא לבריה כי אזלת לקמיה דר' זריקא בני מיניה למאן דסבר מקלקל בחבורה פטור, שחטו שלא לשמו ושלא לאוכליו כו', וכולא שמעתא דקא מפרש ליה (בחדא חדא) מאי תיקן. ולא מפרש מ"ד המקלקל בחבורה פטור מאן הוא אלא מתניתין בהדיא היא כל המקלקלין פטורין בין חובל דמקלקל בחבורה בין דחד מינהו [מושמע ד]ר"ש ור' יהודה ומגמרא הא דשמעינן פלוגתייהו. וגרסינן בבתולה נשאת אם תימצא לומר דם חבורי מחבר שהבועל בתחילה הוא עושה חבורה, הא אמרינן אם תימצא לומר הלכה כר' יהודה דאמר שאין מתכוין אסור מי הויא האי בועל בשבת מקלקל בהאי חבורה אי לא, ואם תימצא לומר מקלקל הוא במקלקל הלכה כר' יהודה אי כר' שמעון. והכין פירושא הלכה כר' יהודה דאמר מקלקל בחבורה פטור או הלכה כר' שמעון דאמר חייב, דאי אמרת הלכה כר' שמעון דאמר מקלקל בחבורה חייב או הלכה כר' יהודה דאמר דבר שאין מתכוין אסור, אילו היה כך אסור לבעול בתחילה בשבת. וחזינן דמפרש (בספינה) לעולם רב כר' יהודה סבירא ליה דאמר דבר שאין מתכוין אסור, אלא מיהו מקלקל בחבורה הוא ושרי לר' יהודה. ואמרינן מ"ט דר' שמעון דאמר חובל ומבעיר אע"פ שמקלקלין חייבין, מדאצטריך קרא למישרא מילה בשבת וגמרינן דמקלקל בחבורה בעלמא בשבת חייב. ואקשינן מילה מתקן הוא כדרב אשי דאמר מה לי לתקן כלי מה לי לתקן פתילה מה לי לבשל סממנין, ולא גמרינן מינה למקלקלין, ומקלקל לא אשכחנן דאיתמר. שיעור המלבן צמר כמלא רחב הסיט כפול, וכן המנפס צמר וכן הצובע וכן הטווה. רב יוסף מחוי כפוף מעיקר הגודל עד ראש אצבע כשהן דבוקות זו בזו. רב חייא בר אמי מחוי פשוט מראש גודל עד ראש אצבע כשהן פשוטות דאעפ"כ [נ"א: ואעפ"כ] אינן הוות זרת. ר' יהודה אומר הצד צפור למגדל כו'. פי' מגדל זה של עץ הוא שחשוב ככלוב גדול, אם פתח שער המגדל ועשה תחבולות עד שנכנס הצפור לתוכו וסגר עליו חייב, כי (כ)[ב]סגרו המגדל (וגמרה) הציידה. וגם אם הולך אחר צבי והחזירו מיכן ומיכן עד שנכנס בבית חייב, כי כיון שנכנס לבית והוא סגר עליו הרי צידו [ז]חייב. אבל אם טרד הצבי עד שנכנס לגינה או לחצר או לביבר בשבת הרי זו אינה צידה ופטור. וחכ"א

חוץ מחובל ומבעיר א"ל פוק תני לברא בו'. פי' רבינו שמואל דר' אבהו סבר כר"ש דאמר מקלקל בחבורה חייב ור' יוחנן סבר לה כר' יהודה דאמר מקלקל בחבורה ובהבערה פטור ולריך לכלבו ולאפרו לא חשיב מקלקל וחייב אפי' לר' יהודה וכן משמע בסמוך מתוך פי' רש"י וקשה דלא אמאי א"ל פוק תני לברא בו. לאו משום דסבר כר"ש דאמר מקלקל בחבורה חייב יש לדאוגין דלא אמרי לה דמה גדול ואמרי לה דמה קטן: וכל המקלקלין פטורין: [ח]תני ר' אבהו קמיה דר' יוחנן [ט]כל המקלקלין פטורין חוץ מחובל ומבעיר א"ל [י]פוק תני לברא חובל ומבעיר אינה משנה ואם ת"ל משנה [כ]חובל בצריך לכלבו מבעיר בצריך לאפרו והאנן תנן כל המקלקלין פטורין מתניתין [כא]רבי יהודה ברייתא רבי שמעון מ"ט דר' שמעון מדאיצטריך קרא למישרא מילה הא חובל בעלמא חייב ומדאסר רחמנא הבערה גבי בת כהן שמע מינה מבעיר בעלמא חייב ורבי יהודה התם מתקן הוא כדרב אשי דאמר רב אשי מה לי לתקן מילה מה לי לתקן כלי [ד]מה לי לבשל פתילה מה לי לבשל סממנין: שיעור המלבן כו': רב יוסף מחוי [כב]כפול רב חייא בר אמי [ד]מחוי פשוט: **מתני'** [ה]ר' יהודה אומר הצד צפור למגדל וצבי לבית חייב [ה]וחכ"א צפור למגדל וצבי

בחובל וצריך לכלבו בו'. וא"ת ור' אבהו דמחייב אפי' בחין לריך לכלבו כיון דאין לריך כלל הוא מלאכה שאינה לריכה לגופה דלא"ג דמחייב ר"ש מקלקל בחבורה מ"מ בעי לריכה לגופה כדאמרי' בריש הנחנקין (סנהדרין פד:) מאן שמעת ליה דאמר מקלקל בחבורה חייב ר"ש אאמר מלאכה שאינה לריכה לגופה פטור עליה וכן מבעיר בפרק כל גדול (לעיל דף עה.) גבי חלזון ובפרק כל כתבי (נקמן דף קכח:) ובס"פ ספק אכל (כריתות דף כ:) וי"ל דאפי' במקלקל גמור משכחת לה דהוא לריכה לגופה כגון חובל ומבעיר באיסורי הנאה שסבר איכול ליתן לכלבו ונבשל בו קדרה ור' אבהו אע"ג דלא חשיב לורך מצוה תיקון מ"מ לריכה לגופה חשיב וא"ת לריך לכלבו ולאפרו לריך לאפרו חשיב ור"ל דלא דמי דהכא הוא לריך לנטילת נשמה כדי לתת לכלבו דהיינו הדם כי הדם הוא הנפש ומבעיר נמי לריך להבערה כדי לעשות אפר כמו מבעיר כדי לבשל קדרה אבל חופר[ט] הגומא נעשית מאליה ואינו נהנה ממנה כלום[מ]:

מדאצטריך קרא למישרי מילה כו'. וא"ת למה לי למילף ממילה[י] נילף כולה מילתא מהבערת בת כהן דלא דחי שבת דהבערה איכא נטילת נשמה וחובל נמי לא מחייב אלא משום נטילת נשמה וי"ל דלענין מקלקל בחבורה ליכא למילף מהבערה דהתם התיקון בא בשעת הקלקול אבל לענין מקלקל בהבערה ליף שפיר דאחר הבערה בא התיקון כדפי' לי נמי לי לאו דילפינן ממילה דמקלקל בחבורה חייב ה"א דלריכה דוחה את השבת דלאו מלאכה היא והבערה לחודה היא דאימעטה משום דמקלקל בהבערה חייב: **דאמר רב אשי מה לי לתקן מילה מה לי לתקן כלי.** לאו משום דסבר כר' יהודה אלא מפרש הוא אליבא דר' יהודה: **מה לי לבשל פתילה מה לי לבשל סמנין.** אין לפרש כמו שבישול סממנין מתקנן להיות יותר חשובים כך פתילה חשובה יותר ע"י בישול דאי היינו טעמא דר' יהודה אמר חיתות ב"ד דלא דחו שבת מנלן כיון דלא שייך בהו תיקון דהבערה לא אסרה תורה אלא משום תיקון פתילה ועוד שריפת בת כהן גופה מנלן דלא דחינן הכא דתיקון הפתילה מאתמול ואומר ר"י דה"פ מה לי בישול פתילה לגורך שריפת בת כהן מה לי בישול סממנין לגורך נציעת בגד דכי היכי דבישול סממנין לגורך נציעה חשוב תיקון ה"נ בישול פתילה לגורך שריפה ותמכא נפקא לן שפיר דכל אחר מיתות ב"ד חשוב תיקון משום מצוה דאי לאו שריפה עצמה חשיבא תיקון[א] משום בישול פתילה לא הוה אסורה אע"פ שמתקנת[ב] בכך דכיון שאינה אלא משום שריפה לא הוה חשיב תיקון ולא מייחיב וכן מוציא מרא לחפור לקבור בו מת לר"ש[ג] כמו מוציא כיס לקבל בו זיבה בפ"ק (דף יח.) וא"ת בשלמא לר' יהודה שפיר שמעינן דהבערה לגאו יצאת או דלא מלאכה בכל מושבותיכם וכתב הבערה ש"מ לגאו יצאת אי לחלק כדפרישית בפרק כל גדול (לעיל דף ע.) אלא לר"ש דאיצטריך למיכתב הבערה לחייב מקלקל בהבערה מנא ליה דיצאת לגאו אי לחלק וליכא למימר דנפקא ליה לחלק מאחת מהנה כדמפיק ליה ר' יוסי דהא בפרק הנזרה (לקמן דף קג:) פליג ר"ש בהדיא אר' יוסי ודרשם ליה לדרשא אחריתי וי"ל דנפקא ליה לחלק מהיכא דנפקא ליה לשמואל בפרק כל גדול (לעיל דף ע.) והשתא אתי שפיר הא דהוה קשה מ שמואל דאמר כמאן לא כר' נתן ולא כר' יוסי דהשתא כר"ש ס"ל ובפ"ק דיבמות (דף ו:) קאמר דאיצטריך קרא למיסר הבערת בת כהן משום דהוה סלקא דעתך למישדי מקל וחומר מעבודה דדחיא שבת היינו כר' יהודה דחשיב ליה תיקון אבל לר' שמעון איצטריך קרא בהבערה לחייב כל מקלקל בהבערה הך פלוגתא דמקלקל בחבורה מפרש רש"י דנפקא לן מפלוגתא שאינה לריכה לגופה משמע דלא בעי לר' שמעון לריך לכלבו ולאפרו ולפי זה לריך לומר דר' אבהו כר"ש ור' יוחנן כר' יהודה ואין נראה כדפי' לעיל ול"ל דהך פלוגתא דמקלקל בחבורה בגלה היתה בידם: ואין

מילה אבל מילה גופה דברי הכל דחיא. מנא לן. ונאמרו בדבר זה כמה טעמים, והציעה הוא מה שאמר ר' יוחנן כי דבריו שוין עם הבריתא ועליהן אנו סומכין. והואיל והוצרך הכתוב לומר וביום להתיר המילה בשבת שהיא מצוה, הודיע אותנו שחבורה בעלמא חוץ מן המילה אסור לעשותה וחייב עליה בשבת. **ומדאסר רחמנא הבערה גבי בת כהן מכלל דמבעיר בעלמא חייב.** כבר ידעת כי ד' מיתות נמסרו לבית דין סקילה שריפה הרג וחנק, כי בת כהן שזינתה מיתתה בשריפה והק"ן[א] אחת מן הנשרפין כדכתיב [ויקרא כא] ובת איש כהן כי תחל לזנות וגו' באש תשרף. ובמסכת סנהדרין בפרק ד' מיתות [דף נב] זכרו הראך מצות שריפה ואמרו, מצות שריפה הנשרפין היו משקערין אותו בזבל עד ארכובותיו ונותנין סודרין קשין לתוך רכה וכורך על צוארו, זו מושך אצלו ודוא מושך אצלו עד שפותח את פיו ומדליק את הפתילה דורקה לתוך פיו. ופירשו בתלמוד מאי פתילה, אמר רב מתנה פתילה של אבר. ועל פי זה נאמרה כאן מה לי לבשל פתילה מה לי לבשל סממנין, כלומר פתילה של אבר שתישתף בה בת כהן שזינתה. והזהיר הקב"ה את ב"ד שלא ישרפו המתחייב שריפה ביום שבת כמה שנאמר [שמות לה:] לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, על פי מה שנתפרש פסוק זה כי בבית דין הוא מדבר. כמו שנא' בראש מסכת יבמות [דף ו] מושבות מה תלמוד לומר[ן], מכדי שבת חובת הגוף היא וחובת הגוף נוהגת בארץ ובחוצה לארץ, מושבות דכתב רחמנא למה לי. משום ר' ישמעאל אמר תלמיד אחד לפי שנאמר [דברים כא] וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת. שומע אני בין בחול בין בשבת ומה אני מקיים [שמות לא] מחלליה מות יומת בשאר מלאכות חוץ מיתת בית דין, ת"ל לא תבערו אש בכל מושבותיכם מה מושבות האמורות להלן בבית דין אף כאן בב"ד, ואמר רחמנא לא תבערו אש. ועיקר זה הברייתא בסוף מכילתא דר' ישמעאל. ואמרו עוד בתלמוד ותיהוי נמי ר' יוסי, איסור דאמר ר' יוסי הבערה ללאו יצאת הבערה דעלמא, הבערה דבית דין בישול פתילה היא, ואמר רב אשי מה לי בישול פתילה מה לי בישול סממנין. מיכן למדנו דאסר רחמנא הבערה דבת כהן בשבת, ונתחייבנו מיכן שהמבעיר בעלמא חייב.

ז) ב"ק לד:, ב) [שם וימות עז: סנהדרין סב.], ג) [לעיל יח. עב: וש"כן], ד) [יבמות ו: ע"ש], ה) [גיר' הערוך כפוף ע"ש בערוך כף ופערך קטן ועי' בתוס"ש ומגיד ועתוס' מעתות לה: ד"ה ומה וכו'], ו) [בילה כד.], ז) [ברכות סח.], ח) [לעיל נב:], ט) [ויקרא יבן], י) [ל"ל יבמות ו: סנהדרין לה:], כ) סנהדרין נב., ל) [לעיל עב:], מ) [וע"ע תוס' סנהדרין פד: ד"ה מאן שמעת], נ) עי' תוס' לעיל ע ע"ב ד"ה לא משמע],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תוך מתוכל וכו' פעור מכולן מפני [וכן גי' רש"ן]: (ב) ד"ה וכיימא וכו' מבעיר עליס באור לקדמתו:

גליון הש"ס

גמ' פוק תני לברא. עיריוכן ט ע"א ביצה יב ע"ב יומא מג ע"ב יבמות עז ע"ב סנהד' סב ע"ש:

לעזי רש"י

מישטיי"ר. מזנון לשמירת אוכלים וכלים.

רבינו חננאל

מתני' כל המקלקלין פטורין. תנן סתמא, ובריירתא כר' אבהו דמחייב חובל ומבעיר. ואע"ג דאמר ר' יוחנן אינה משנה אלא החובל בצריך לכלבו והמבעיר בצריך לאפרו דלאו מקלקלין נינהו, מיהו ארצטרכינן לברר היכא אמירא החובל והמבעיר שלא לצורך חייב. ואהדדינן מתניתין ר' יהודה דאמר מקלקל בחבורה פטור ובריירתא ר' שמעון דאמר מקלקל בחבורה חייב. ואל תתמה דרישא דתמניתין כרבי שמעון במלאכה שאינה צריכה לגופה, וסיפא כר' יהודה במקלקל בחבורה, דבהא סבר לה כמר ובהא סבר לה כמר. **ומילתא דמקלקל בחבורה דקאמרי פלוגתא דר' יהודה** ור' שמעון היא, **לא בריירה לן** עיקר פלוגתיהו דא היכי ניחי, ומתניתא דמפרשא במקלקל בחבורה ר' יהודה פטור ור' שמעון **חייב לא שמיע לן, אלא** מגמרא **בלחוד הוא דשמעינן ליה.** ובעושה חבורה ומתקן כ"ע לא פליגי דמחייב, כי פליגי בעושה חבורה ומקלקל, דר' יהודה פטר וסתם מתניתין כוותיה, ור' שמעון אסר. וגרסינן באלו דברים בפסח א"ל רב הונא בר חיננא לבריה כי אזלת לקמיה דר' זריקא בני מיניה למאן דסבר מקלקל בחבורה פטור, שחטו שלא לשמו ושלא לאוכליו כו', וכולא שמעתא דקא מפרש ליה (בחדא חדא) מאי תיקן. ולא מפרש מ"ד המקלקל בחבורה פטור מאן הוא אלא מתניתין בהדיא היא כל המקלקלין פטורין בין חובל דמקלקל בחבורה בין דחד מינהו [מושמע ד]ר"ש ור' יהודה ומגמרא הא דשמעינן פלוגתייהו. וגרסינן בבתולה נשאת אם תימצא לומר דם חבורי מחבר שהבועל בתחילה הוא עושה חבורה, הא אמרינן אם תימצא לומר הלכה כר' יהודה דאמר שאין מתכוין אסור מי הויא האי בועל בשבת מקלקל בהאי חבורה אי לא, ואם תימצא לומר מקלקל הוא במקלקל הלכה כר' יהודה אי כר' שמעון. והכין פירושא הלכה כר' יהודה דאמר מקלקל בחבורה פטור או הלכה כר' שמעון דאמר חייב, דאי אמרת הלכה כר' שמעון דאמר מקלקל בחבורה חייב או הלכה כר' יהודה דאמר דבר שאין מתכוין אסור, אילו היה כך אסור לבעול בתחילה בשבת. וחזינן דמפרש (בספינה) לעולם רב כר' יהודה סבירא ליה דאמר דבר שאין מתכוין אסור, אלא מיהו מקלקל בחבורה הוא ושרי לר' יהודה. ואמרינן מ"ט דר' שמעון דאמר חובל ומבעיר אע"פ שמקלקלין חייבין, מדאצטריך קרא למישרא מילה בשבת וגמרינן דמקלקל בחבורה בעלמא בשבת חייב. ואקשינן מילה מתקן הוא כדרב אשי דאמר מה לי לתקן כלי מה לי לתקן פתילה מה לי לבשל פתילה מה לי לבשל סממנין, ולא גמרינן מינה למקלקלין, ומקלקל לא אשכחנן דאיתמר. שיעור המלבן צמר כמלא רחב הסיט כפול, וכן המנפס צמר וכן הצובע וכן הטווה. רב יוסף מחוי כפוף מעיקר הגודל עד ראש אצבע כשהן דבוקות זו בזו. רב חייא בר אמי מחוי פשוט מראש גודל עד ראש אצבע כשהן פשוטות דאעפ"כ [נ"א: ואעפ"כ] אינן הוות זרת. **ר' יהודה אומר הצד צפור למגדל כו'.** פי' מגדל זה של עץ הוא שחשוב ככלוב גדול, אם פתח שער המגדל ועשה תחבולות עד שנכנס הצפור לתוכו וסגר עליו חייב, כי (כ)[ב]סגרו המגדל (וגמרה) הציידה. וגם אם הולך אחר צבי והחזירו מיכן ומיכן עד שנכנס בבית חייב, כי כיון שנכנס לבית הרי צידו [ז]חייב. אבל אם טרד הצבי עד שנכנס לגינה או לחצר או לביבר בשבת הרי זו אינה צידה ופטור. וחכ"א

מוסף רש"י

פוק תנא לברא. דלעולם הוא מלקות (סנהדרין סב.), **אינה משנה.** לא נשנים שעולה בנדים המדלים (ביצה יב.) דלתיכו נמי פטיליי (ב"ק לד:), **ואם תמצא לומר משנה.** שם יאמרו תנאים שנשנית (ביצה יב.), **בצריך לכלבו.** דהוי מקלקל על מנת לתקן, והא דתניא (לקמן קז:) גלרר הדם אע"פ שלא יצא, משום דיבש הוא דמתייבש (ב"ק לד:). **מה לי לבשל פתילה.** של אבר מתיך חוזקה לתוך פיו ויוכלת לתוך מעיו, והאי בשול גמור הוא ואב מלאכה הוא, דממשכן ליפין ובישול סממנין היא במלאכת המשכן לצבע תכלת ואולגת שני (יבמות ז:). **הצד צפור.** מן המוך עד שהכניסו למגדל עץ שקורין מטטיי"ר, או הלד לבי מן המוך עד שהכניסו לבית. **חייב.** דכיון דהכניס לפור למגדל ונעל ונעל לפניו, הרי הוא אחוז ושומר ונגמרה לידתו, וכן לבי לבית ונעל בפניו, אבל לפור שהכניס לבית ונעל בפניו פטור, שיוצא לו דרך חלונות ופין כאן לילה, או לבי שהכניסו מן המוך לגינה ונעל לפניו אין זו לידה (ביצה כד.). **וחכ"א צפור למגדל.** היא לידתו לאבל אמרת, אבל לבי אין לבי עד שיכניסנו לבית, דלא לגינה ולאבל ולגינה הוי לידה (שם).

מוסף תוספות

א. וא"כ היכי מחייב וכו' הואיל ופטר ר' יהודה מקלקל בחבורה אע"ג דהוי תיקון במקצת. מוס' הרא"ש. ב. שכל מה שאין דרכן של בני אדם לקלקל בשביל אותו התיקון, אין זה מתקן אצל שבת, והטעם, משום דמלאכת מחשבת בעינן. תמ"ן. ג. מקלקל הוא. מוס' הרא"ש. ד. כדמשמע לעיל דקתני מתני' ר' יהודה מוסיף אף השובט, מכלל דבכל אבות דקתני מתני' מודה. מוס' הרא"ש. ה. שהוא מגדע הבהמה מולדות ומגיזה וממלאכה. מוס' הרא"ש. ו. אבל גבי שבת מלאכת מחשבת אסרה תורה ודרך הנולם לשחוט ולאכול. מוס' הרא"ש. ז. לארץ, וראוי לכלבים. מוס' הרא"ש. ח. מבתחילה. מוס' הרא"ש. ט. דלוקח הנפרו. מוס' הרא"ש. י. למיסר חובל בעלמא. מוס' הרא"ש. יא. בשביל צורך המצוה. מוס' הרא"ש. יב. דפטור. מוס' הרא"ש. יג. הואיל והחפירה נעשית בשביל דבר שאינו לצורך. מוס' הרא"ש.

רב נסים גאון

מדאצטריך קרא למישרא מילה. עיקר דילה בתורת כהנים וביום השמיני ימול ימול ואפילו בשבת, ומה אני מקיים מחלליה מות יומת בשאר מלאכות חוץ ממילה. או מקיים אני מחלליה אף במילה ומה אני מקיים ימול חוץ מן השבת, ת"ל וביום ואפילו בשבת. ובפרק ר' אליעזר [דף קלב] אמרו עוד עד כאן לא פליגי אלא במכשירי כב א מיי' פ"ג מהל' מאכל אסור הל' יב סמג שם עוש"ע י"ד סי' שלד סעיף ה: כג ב ג מיי' פ"ז מהל' שבת הל' יח ופ"ח הלכה ז ופ"י הלכה י ופי"ב הלכה ז סמג לאוין סה: כד ד מיי' פ"ט מהל' שבת הלכה ז: כה ה מיי' פ"י מהל' שבת הלכה יט סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי' שיז סעיף ה:

מוסף רש"י

פוק תנא לברא. דלעולם הוא מלקות (סנהדרין סב.), **אינה משנה.** לא נשנים שעולה בנדים המדלים (ביצה יב.) דלתיכו נמי פטיליי (ב"ק לד:), **ואם תמצא לומר משנה.** שם יאמרו תנאים שנשנית (ביצה יב.), **בצריך לכלבו.** דהוי מקלקל על מנת לתקן, והא דתניא (לקמן קז:) גלרר הדם אע"פ שלא יצא, משום דיבש הוא דמתייבש (ב"ק לד:). **מה לי לבשל פתילה.** של אבר מתיך חוזקה לתוך פיו ויוכלת לתוך מעיו, והאי בשול גמור הוא ואב מלאכה הוא, דממשכן ליפין ובישול סממנין היא במלאכת המשכן לצבע תכלת ואולגת שני (יבמות ז:). **הצד צפור.** מן המוך עד שהכניסו למגדל עץ שקורין מטטיי"ר, או הלד לבי מן המוך עד שהכניסו לבית. **חייב.** דכיון דהכניס לפור למגדל ונעל ונעל לפניו, הרי הוא אחוז ושומר ונגמרה לידתו, וכן לבי לבית ונעל בפניו, אבל לפור שהכניס לבית ונעל בפניו פטור, שיוצא לו דרך חלונות ופין כאן לילה, או לבי שהכניסו מן המוך לגינה ונעל לפניו אין זו לידה (ביצה כד.). **וחכ"א צפור למגדל.** היא לידתו לאבל אמרת, אבל לבי אין לבי עד שיכניסנו לבית, דלא לגינה ולאבל ולגינה הוי לידה (שם).